

Про спільні інтереси лісового господарства та деревообробки: лісозаготівля, ціни на послуги та необроблену деревину, аукціони.

Шановні колеги,

Часто ми чуємо від істориків фрази, що за кордоном підприємства існують сотні років і це є добрим показником стабільності.

Якщо опустити зміну організаційно правових форм підприємств в різних історичних етапах, то підприємства лісового господарства і переробки в Закарпатті співіснують уже майже 300 років.

І всі ці роки ми вирішуємо спільні завдання, хоча ринок і прибутки є то на стороні одних, то других.

Лише урівноважене прийняття рішень в цих умовах дасть можливість співіснування наших галузей.

Наше підприємство виготовляє меблі та чорнову меблеву заготовку. Довгі роки ми ухилялися від лісозаготівлі, але приблизно в 2013 році, з введенням електронного обліку деревини нам довелося зайнятися лісосічними роботами.

Що ж трапилося? Лісозаготівлі завжди були збитковим видом діяльності і в попередню реформу було прийнято рішення покласти їх на підрядників. Ціни на заготівлю завжди були досить низькими. Доки не було електронного обліку і були надлишки на лісосіках, заготівельні бригади мирилися з низькими цінами.

Електронний облік трохи систематизував роботу в лісі і лісозаготівельники, щоб щось заробити всі стали переробляти кругляк.

Ми неодноразово зверталися і до лісгоспів, і до управління лісового господарства з проханням переглянути ціноутворення на лісозаготівельні роботи. Але ніколи не було відгуку.

В результаті рухнув ринок кругляка: на біржі раптом з 170 учасників стало 500. Ті, хто ніколи не переробляв, почали купувати деревину, щоб якимось стабілізувати свої економічні показники.

Для нашого підприємства, яке працює з FSC споживачами взагалі настали важкі часи: треба було або доплачувати лісозаготівельникам,

компенсуючи їм різницю між цінами лісгоспу і рентабельністю, або самим іти в заготівлю.

Ціна на лісозаготівлю покривають лише основні витрати на заробітну плату і паливо і ми маємо декілька мільйонів збитків щорічно, компенсуючи їх за рахунок основної діяльності.

В часи, коли економіки була більш стабільною, це ще давало можливість працювати.

Однак, зараз аукціонна торгівля взяла курс на максимум ціни за деревину. ДП Ліси України, в свою чергу, взяли курс на мінімум плати за заготівлю. Таким чином, всі можливі прибутки виявилися в лісовому господарстві. І коли Агентство оприлюднює як вирости в часи війни його доходи, хочеться лиш сумно посміхнутися як в давньому галицькому анекдоті: беріть, отче, це наші гроші.

Зараз ще обговорюється тема, що покупці не зможуть бути заготівельниками. У нас немає інших лісорубів, ніж ті, що є зараз і ті закінчуються. Не треба ховати голову в пісок і заставляти реєструвати ще одні підприємства, робити на них всі дозволи, щоб в кінцевому варіанті відзвітувати, що лісозаготівля – самостійна.

Оприлюднені днями ДП Ліси України ціни на лісосічні роботи просто зупиняють роботи в лісі: вони в два рази менші за логічно обґрунтовані. Я вже не кажу про розцінки на поновленні лісу: гривень за саджанець. Це на гірському схилі треба зробити ямку 40*40 см, глибиною 20 см, посадити, притиснути і притінити саджанець. Це несерйозний підхід.

Окремо хочу нагадати лісовій галузі, що наші відносини з ними є цивільно-правовими, хоча найчастіше там по факту є лише адміністративно- правові: зміни в договір внести не можна, команди з управлінь по встановленню цін ніяк не залежать від ситуації на ринку, все зарегульовано.

Щодо аукціонів. Європейські лісівники мають досить багато підходів до продажу лісу. Діапазон: від скандинавських продажів лісосіки на пню до турецького відтермінування з оплатою до 9 місяців. З нашими аукціонами відчуваєш себе штрафником з першої хвилини: є перелік лотів і торгуйся. Це все. Але мені треба, наприклад, кругляк лише з рубок головного користування, бо наші клієнти не хочуть виробів із

санітарних рубок. Мені треба забезпечити хоча б 30 тисяч м куб кругляка. І важко сказати як це буде, які будуть ціни, які умови і чи взагалі не буде якихось новацій, коли сформують великі лоти і треба буде кругляк возити за 200 км, що значно здорожить сировину.

Дрібне питання: Біржам треба переглянути розцінки, тому що незрозуміло, чому вартість послуг з купівлі за оголошенням необробленої деревини та пиломатеріалів у розмірі 0,9%, а за пиломатеріал 3%.

Шановні колеги лісівники, деревообробники зараз рубають ліс, поновлюють його, крім цього повинні піти на аукціон і купити зрубаний ними ж ліс, заплатити за деревину авансову оплату, заплатити за послуги біржі, заплатити за послуги брокера, доставити його не особливо добрими лісовими дорогами, відмити від всього лісового болота і лише тоді щось почати робити.

Призиваю вас бути партнерами і чути ті проблеми, які озвучує лісозаготівля і переробка. Зробіть обґрунтовані ціни на лісосічні роботи і вам не потрібно буде розбиратися з масою скандалів: електронний облік деревини, а зараз ще і фотографування. Ви множите суцності, але це ніяк не вирішує проблему. Не дотуйте паливні дрова за рахунок ділової деревини. Реагуйте на зміни світових цін. Розробіть систему гарантованого забезпечення постачання хоч якоїсь частини сировини. Ці кроки не вирішать всіх проблем, але принесуть стабілізацію.

Деякі питання як від депутата Закарпатської обласної ради:

- В Закарпатті ліс займає більшість території і колись в галузі працювало близько 40% працюючих. Зараз ми бачимо як ліси монополізуються. Але є необхідність роботи рекреації, туризму, інших джерел доходу населення. Треба обговорити і активізувати укладання договорів оренди лісових ділянок під інші бізнеси, крім лісового господарства.
- Чому не можна призначати керівників лісгоспів за конкурсом, щоб ми не дивилися на маски шоу по силовому захопленню офісів лісгоспів новопризначеними нікому невідомими людьми?

- Чому в найлісистішому регіоні держави нівелюється робота і кар'єрний ріст лісівників і сюди постійно на керівні посади призначають фахівців з інших регіонів, а практика призначення наших фахівців в інші регіони відсутня?
- Чому за три роки по області допущено недоруби в розмірі 1,2 млн м куб? Це позбавило деревообробку сировини, людей дров, створило ажіотажний попит на сировину, що знов таки ускладнило ту ж корупційну ситуацію. Бо я не уявляю, що можна робити з хвойного сорту D по ціні 5 тис грн за куб м. Ну хіба біржа відрапортує як вдало поторгували.
- Рахівський район Закарпатської області критично залежний від дров, тут відсутнє газопостачання. Вже не перший рік є проблеми із забезпеченням паливними дровами, їх району потрібно більше 150 тис м куб. Зменшення обсягів заготівлі тут тягне за собою набагато більше проблем, ніж просто здорожчання дров.

Дякую.